

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Mevrouw F.M. Wiersma
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 17 februari 2026

betreft Afwijzing derogatieverzoek

ons kenmerk 179848

Geachte mevrouw Wiersma,

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 23 december 2025 waarmee u de Tweede Kamer informeert over de negatieve beslissing van de Europese Commissie op het door Nederland gedane verzoek tot een nieuwe derogatie op de Nitraatrichtlijn.¹ De leden van de fracties van **GroenLinks-PvdA, SP, ChristenUnie** en de **fractie-Visseren-Hamakers** wensen naar aanleiding van uw brief enkele vragen te stellen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA

Het kabinet-Schoof heeft willens en wetens alle waarschuwingen dat de Europese Commissie de derogatie zou laten vallen bij onvoldoende doelbereik genegeerd en daarmee veroorzaakt dat de derogatie voor boeren in Nederland verviel. Echter, ook voorgaande kabinetten gaan niet vrijuit, want de eerste tot zevende nitraatprogramma's bleven ook ver achter qua doelbereik. Het vervallen van de derogatie leest dan ook als een lange kroniek van een aangekondigde dood. Kunt u een reflectie sturen op de strategische keuzes in de kabinetsinzet van de afgelopen jaren. Welke lessen heeft u geleerd en wat wilt u anders gaan doen dan in het verleden?

Deze leden zijn ook benieuwd of het nieuwe kabinet met het achtste nitraatprogramma van plan is om met een set aan maatregelen te komen dat wel doelbereik realiseert? Zo ja, wanneer kan de Eerste Kamer het achtste programma verwachten? Welke grofstoffelijke instrumenten zet het kabinet daarbij in en welke middelen stelt zij specifiek daarvoor ter beschikking?

Hoe gaat het nieuwe kabinet er zorg voor dragen dat er breed politiek draagvlak is voor haar plannen zodat er betrouwbare en voorspelbare regelgeving komt op het vlak van de nitraatrichtlijn en KRW? Dit zodat boeren en samenleving weten waar ze aantoe zijn en niet elke paar jaar van richting veranderd moet worden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

Deze leden vragen u kritisch naar uw eigen beleid te kijken, aangezien de grootschalige stikstofvervuiling van de bodem en oppervlaktewater reden was voor de Europese Commissie om het verzoek af te wijzen. Welke reactie had u van de Europese Commissie verwacht? Op basis van welke

¹ Kamerstukken II 2025/26, 33037, nr. 637.

datum 17 februari 2026

ons kenmerk 179848

blad 2

brieven, documenten of uitspraken van de Europese Commissie werd verwacht dat er een positieve reactie op het verzoek zou komen? Het maatregelenpakket om stikstofreductie te realiseren blijkt uit onderzoek van het PBL onvoldoende om de stikstofcrisis op te lossen. Bent u bereid aanvullende maatregelen te nemen om stikstofuitstoot, met name dat van ammoniak, te verminderen? Tot slot merken deze leden op dat u in uw uitspraken over het derogatieverzoek zich richting boeren zeer hoopvol uitte. Deze leden vragen u zeer kritisch naar uw houding te kijken. Deelt u de mening van deze leden dat u boeren valse hoop heeft gegeven?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

Kunt u toelichten welke gevolgen het niet verlengen van de derogatie heeft voor Nederlandse agrariërs? Hoeveel agrariërs maakten gebruik van de mogelijkheden die de derogatie bood?

Op welk moment heeft u agrariërs in kennis gesteld van het feit dat derogatie vanaf dit jaar niet langer mogelijk is?

U schrijft dat u na het kerstreces een uitgebreidere reactie aan de Tweede Kamer zou doen toekomen. Is deze reactie inmiddels beschikbaar en, zo ja, kunt u deze ook met de Eerste Kamer delen?

Eurocommissaris Roswall suggereert in haar brief (d.d. 22 december 2025) dat de beperking van de afroaming van varkens- en pluimveerechten heeft bijgedragen aan de negatieve beslissing van de Europese Commissie. Kunt u reflecteren op het feit dat u nog onlangs beleid heeft ingezet dat de aanvraag van een nieuwe derogatie lijkt te hebben geschaad?

Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie-Visseren-Hamakers

Hoe gaat het nieuwe kabinet ervoor zorgen dat Nederland conform de norm uit de Nitraatrichtlijn die is neergelegd in artikel 9 lid 1 van de Meststoffenwet, maximaal 170 kilo stikstof uit dierlijke mest per hectare zal plaatsen?

De leden van de vaste commissie voor LNV zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 17 maart 2026.

Hoogachtend,

G.J. Oplaat

Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit